

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
e-підпис Олег ЛАГОДНЮК

23.12.2021р.

07-03- 17S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

academic discipline

<i>Історія України з середини 17 – 18 ст.</i>		<i>History of Ukraine mid 17 - 18 centuries.</i>	
Шифр за ОП	OK 17	Code in Educational Program	
Освітній рівень: перший (бакалаврський)		Educational level: first (bachelor's)	
Галузь знань Освіта / Педагогіка	01	Field of knowledge: Education / Pedagogy	
Спеціальність Середня освіта (Історія)	014.03	Field of study: Secondary education (History)	
Освітня програма: Середня освіта (Історія)		Educational Program: Secondary education (History)	

Силабус навчальної дисципліни «Історія України з середини XVII – XVIII ст.» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього ступеня, спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» Рівне. НУВГП. 2021. стор. 29.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/18927>

Розробник силабусу: *Олексін Юрій Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін,*
Шевчук Тамара Євгенівна, кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри суспільних дисциплін.

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 04 від “ 10 ” грудня 2021 року

Завідувач кафедри: *Олексін Ю.П. д.п.н, професор.*
Керівник ОП «Середня освіта (Історія)» *Олексін Ю.П. д.п.н, професор.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № від “ 22 ” грудня 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Ковшун Н.Е., д.е.н., професор*

СЗ №-7278 в ЕДО.

© Олексін Ю.П.,
Шевчук Т.Є., 2021
© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Середня освіта (Історія)</i>
Спеціальність	<i>014.03 Середня освіта (Історія)</i>
Рік навчання, семестр	<i>1 2</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>30/2 годин</i>
Практичні заняття:	<i>24/10 години</i>
Самостійна робота:	<i>66/108 годин</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>Денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Олексін Юрій Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін,

Вікіситет <https://cutt.ly/df4yiPQ>

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-6688-5193>

Як комунікувати y.p.oleksin@nuwm.edu.ua

тел. 067-362-51-23

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

*Шевчук Тамара Євгенівна, к. п. н., доцент кафедри
суспільних дисциплін*

Вікіситет

wiki.nuwm.edu.ua/index.php/

ORCID

<https://orcid.org/0000-0003-2865-2839>

Як комунікувати

t.ie.shevchuk@nuwm.edu.ua

тел. 0973347899

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі
MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація
навчальної
дисципліни,
в т.ч. мета та цілі

Навчальна дисципліна «Історія України з середини XVII – XVIII ст.» є складовою частиною фундаментального курсу «Історія України», що вивчається здобувачами протягом восьми навчальних семестрів. Вивчення цієї дисципліни передбачає засвоєння студентами розуміння ходу історії розвитку українського народу та формування Української держави – Гетьманату ранньо-модерної доби (сер.XVII-XVIII ст.). Період раннього нового часу позначився в історії Європи і України великими змінами у всіх сферах життя. Події Української Національної революції XVII ст. (1648-1676 рр.), обумовили кардинальну зміну світогляду, політичної та соціально-економічної систем, розкрили нові перспективи у націо- та державотворенні, а також змінили політичну карту Європи. Молода Українська держава, створилася на багатовіковій традиції національного державотворення, і одночасно відповідала загальними канонами ранньо-модерної держави. Новостворена політична еліта привела до переформатування українського життя і створення нової національної ідеології, в основу якої були покладені ідеї автономії, прав людини й договірних засад у відносинах із сусідами.

Особливістю вивчення дисципліни «Історія України з середини XVII – XVIII ст.» є те, що вона реалізується у процесі вивчення трьох блоків: теоретичного, практичного й самостійної роботи, а її зміст представлено у тематиці лекцій, практичних занять та у темах самостійної роботи, які охоплюють суспільно-політичні, економічні та соціокультурні процеси в конкретний

період. Навчальний курс зорієнтований на засвоєння і застосування студентами спеціальності 014.03 середня освіта (історія) теоретичних знань із раннього нового часу в історії України, виробленні умінь і навичок, потрібних для роботи в навчальних закладах середньої освіти.

Мета викладання курсу полягає в тому, щоб здобувачі I (бакалаврського) рівня освіти засвоїли обсяг теоретичних знань, фактологічного матеріалу, практичних умінь і навичок, що входять до програми навчального курсу і зафіксовані у програмних вимогах. За допомогою лекційним тем, опрацьованих семінарських занять, самостійної роботи, індивідуальних та інших форм навчання студенти мають засвоїти ключові тенденції і закономірності розвитку історії України раннього нового часу, новітні підходи і методи вивчення історичного минулого України в контексті європейської історії. Важливою складовою є вироблення у здобувачів практичних навичок наукового пошуку, вміння знаходити правильну відповідь та відстоювати свою позицію, опираючись на відповідний історичний матеріал; формування інтегральних і фахових компетентностей, необхідних для вирішення різних завдань у майбутній професійній діяльності вчителя в закладах середньої освіти.

Завдання дисципліни: ознайомити здобувачів із конкретним теоретичним і фактологічним матеріалом з історії України раннього модерного часу (сер. XVII-XVIII ст.); охарактеризувати особливості політичного, соціально-економічного, культурного та релігійного розвитку України зазначеного періоду; сприяти виробленню у здобувачів активної громадянської позиції, високої національної свідомості, моралі, розвитку світоглядних переконань на засадах глибокого осмислення історично обумовлених політичних, культурних, релігійних та етнонаціональних традицій українського народу; навчити здобувачів самостійно підбирати і опрацьовувати історичні документи, спеціальну літературу, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність історичних постатей, виробляти навички самостійних оцінок і суджень, формувати історичне мислення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати:**

- головні закономірності та особливості політичного, соціально-економічного, соціо-культурного розвитку України ранньо-модерної доби;

- зовнішньо-політичні особливості розвитку Української держави в зазначений період;
- понятійний апарат, термінологію і наукову періодизацію;
- основні історіографічні теорії та концепції, джерельну базу;
- найбільш важливі персоналії та їх діяльність.

Вміти:

- чітко володіти і відтворювати фактичний матеріал з історії України середини XVII-XVIII ст., логічно оцінювати та інтерпретувати історичні знання, факти та події в контексті цілісної картини історичного минулого України;
- володіти сучасними методами історичного дослідження, працювати з джерелами та монографічною літературою;
- аналізувати історичні процеси і явища вітчизняної історії середини XVII-XVIII ст., користуючись структурно-логічними схемами;
- володіти категоріально-понятійним апаратом та історичною картою;
- орієнтуватися в історичному просторі і часі, інтерпретувати історичні процеси і явища в динаміці та конкретно-просторових вимірах;
- співвідносити спільні риси та відмінності в історичному розвитку України і всесвітньої історії, використовуючи при цьому міждисциплінарний підхід;
- об'єктивно оцінювати діяльність історичних постатей із позицій національних та загальнолюдських цінностей, адекватно визначати роль людського і особистісного факторів у національній історії;
- залучати систему здобутих наукових історичних знань, умінь і навичок у сферу прикладного фахового застосування під час виробничих практик і за місцем роботи;
- впроваджувати під час навчання інноваційні технології і сучасні інформаційно-технологічні ресурси;
- проводити пошуково-дослідницьку роботу, здійснювати наукові і науково-педагогічні дослідження в галузі історії України.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://cutt.ly/ff4yjGw>

Компетентності ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, культури, техніки і технологій.

ЗК 13. Знання про збирання, вивчення, наукового опрацювання й публікації писемних пам'яток історії та культури, творчої спадщини видатних історичних, політичних і культурних діячів минулого та різнопланових писемних джерел, які стосувалися багатьох видатних подій минулого.

ФК 08. Володіти ґрунтовними знаннями з фундаментального курсу «Історія України». Вивчення цієї дисципліни передбачає засвоєння студентами розуміння ходу історії розвитку українського народу та формування Української держави різних періодів:

- давньої та середньовічної вітчизняної історії;
- **Історії України нового часу;**
- Історії України новітнього періоду.

Знати конкретний теоретичний і фактологічний матеріал з історії України різних часів; вміти характеризувати особливості політичного, соціально-економічного, культурного та релігійного розвитку України зазначених періодів.

ФК 16. Оволодіння всіма необхідними знаннями, уміннями, навичками, компетентностями, передбаченими освітньо-кваліфікаційною програмою.

Програмні результати навчання

ПРН 12. Вміти оцінювати, класифікувати й інтерпретувати теоретичний матеріал та джерела з історії України різних періодів; знати особливості політичного, соціально-економічного, культурного та релігійного розвитку України зазначених періодів: - давньої та середньовічної вітчизняної історії; - **Історії України нового часу;** - Історії України новітнього періоду.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, комунікативні навички, здатність дотримуватись норм професійної етики, навички ефективної роботи у колективі, уміння налагоджувати контакти у сфері професійної діяльності, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та прийняття рішення тощо.

Структура навчальної дисципліни

Зазначено нижче в таблиці

Методи оцінювання та структура оцінки

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати індивідуальні, самостійні завдання до семінарських занять, вчасно здати модульні контролю знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом аналітичного дослідження разом із студентом. Також, студент під керівництвом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання практичних та індивідуальних робіт, здобувач вищої освіти отримує такі **обов'язкові** бали:

50 балів за усні та письмові завдання

10 балів за наукову роботу

Всього поточна складова оцінювання: 60

Модульна складова оцінювання:

Модульний контроль №1: 20

Модульний контроль №2: 20

Всього модульна складова оцінювання: 40

Разом:100

Студенти можуть отримати **додаткові** бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру, наукових тез або статей за темою курсу, участь в університетській, всеукраїнській олімпіаді з історії, Всеукраїнській науково-практичній конференції «Суспільні дисципліни як фактор формування цивілізаційної компетентності здобувачів освіти: сучасні освітні виклики і перспективи розвитку», яка щорічно проводиться кафедрою суспільних дисциплін НУВГП.

Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бали (13 балів), рівень 2 – 2 запитань по 2 бали (4 бали), рівень 3 – 1 запитання по 3 бали (3 бали). Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролю знань студентів, можливість їм подання апеляції:
<http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenty>

Місце навчальної

Для вивчення дисципліни студентам необхідні знання зі шкільного курсу історії.

дисципліни в
освітній
траєкторії
здобувача вищої
освіти

Поєднання
навчання та
досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу (Олексін Ю.П., Кочубей А.В., Сокаль В.А., Шевчук Т.Є., Якубовська С.С., Глава 8. Особливості підготовки викладачів закладу вищої освіти на сучасному етапі розвитку суспільства. // Наукове оточення сучасної людини: економіка і торгівля, менеджмент і маркетинг, туризм і рекреація, освіта і педагогіка, філологія, мовознавство і літературознавство, юридичні та політичні науки. Книга 3. Частина 2: серія монографій / [авт.кол. : І.Я. Львович, Г.А. Мохорєв, Ю.П. Олексін, М.М. Сас, Н.М. Сирота та ін.]. - Одеса: КУПРІСНКО СВ, 2020 - 157 с.: ил., табл. - (Серія «Наукове оточення сучасної людини»; №3). – С. 67-77, 149-150.; Бойко А.В., Олексін Ю.П. Теоретичні засади управління навчальною практикою у закладах фахової перед вищої освіти (на прикладі коледжу економічної спрямованості) // Суспільні дисципліни як засіб формування цивілізаційної компетентності здобувачів освіти: Матеріали III Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції (м. Рівне, 18 - 19 травня 2020 р.) / Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту НУВГП. – Рівне, 2020. – 148 с., - С.12-18.)

Інформаційні
ресурси

1. Каталог освітніх сайтів// Предметний каталог// Історія/ [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/iresource/?cmd=cat&num=4&ctg=20>
2. Національна бібліотека ім. В.І. Вернацького / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
3. Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олексі Новака, 75) / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>(інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)
4. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://osvita.ua/>
5. Вища освіта / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/
6. Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан

Короленка,6 / [Електронний ресурс] Режим доступу:
<http://www.libr.rv.ua/>

7. Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44)/ [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua/>.

8. Цифровий репозиторій НУВГП. URL:
<http://ep3.nuwm.edu.ua/view/shufr/>

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно з «Порядком ліквідації академічних заборгованостей в НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно з цим документом і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Передача модульних контролів здійснюється згідно з <http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>. Оголошення стосовно дедлайнів задачі та передачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість. За списування під час виконання окремих завдань студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності. Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття. Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно з відповідним положенням <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

У разі об'єктивних причин пропуску занять студенти можуть самотійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=341>

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Зокрема, студенти можуть самостійно на платформі AXDRAFT опанувати матеріал одного із завдань вагою 15 балів за посиланням business.axdraft.com

Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

ДОДАТКОВО

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*

Щосеместрово студенти заохочуються пройти онлайн опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем даного курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП.

За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами.

Результати опитування студентам надсилають обов'язково.

Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:

<http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/rezultati-opituvannja>

Оновлення*

За ініціативою викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно, враховуючи зміни в законодавстві України, результати наукових історичних досліджень, професійної діяльності, досвід зарубіжних країн стосовно організації професійної діяльності фахівців в історичній галузі.

При викладанні даної дисципліни враховано вимоги Закону України "Про вищу освіту" та нормативні документи щодо організації освітнього процесу в ЗВО.

Студенти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно

новітніх змін в історичній галузі. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Навчання осіб з інвалідністю

Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступно за посиланням <http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju>

У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес даного курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача.

Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання курсу долучені викладачі Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

* пункти, які обов'язково потрібно заповнити

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій 30/2 год	Прак. 24/10 год	Самостійна робота 66/108 год
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 12. Застосовувати знання з курсу історія України з сер. XVII-XVIII ст. у професійній діяльності.		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Визначити науковий апарат дослідження історії України з сер. XVII-XVIII ст. Знати загальну історіографію цього періоду історії України. Скласти бібліографію історії України з сер. XVII-XVIII ст.	
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, тренінги, семінар-обговорення, моделювання професійної діяльності.	
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали	
За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів		

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 12.**Вміти інтерпретувати основні види джерел з історії України з сер. XVII-XVIII ст.**

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Класифікувати історичні джерела із застосуванням критичного методу у роботі. Вміти аналізувати джерела з історії України з сер. XVII-XVIII ст., при вивченні окремих питань комплексно застосовувати джерела з історії України зазначеного періоду. Вибрати тему дослідження з історії України зазначеного періоду.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, тренінги, моделювання професійної діяльності
Засоби навчання	Мультимедіа-, проєкційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали

За поточну (практичну) складову оцінювання — 5 балів**РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 12.****Вміти оцінювати, класифікувати й інтерпретувати теоретичний матеріал з історії України з сер. XVII-XVIII ст.**

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Знати основні події української історії з сер. XVII-XVIII ст. Студенти мають засвоїти розуміння ходу історії розвитку українського народу та формування Української держави – Гетьманату нової чи ранньо-модерної доби (сер. XVII-XVIII ст.). Скласти періодизацію (структурно-логічну таблицю) ранньо-модерного періоду історії України з сер. XVII-XVIII ст.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, тренінги, обговорення, рольові ігри, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа-, проєкційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали

За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів**РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 12.****Вміти оцінювати, класифікувати й інтерпретувати теоретичний матеріал з**

історії України з сер. XVII-XVIII ст.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Логічно відтворювати базові історичні знання з історії України ранньо-модерної доби (сер. XVII-XVIII ст.), оцінювати нові дані, факти, події та інтерпретації в контексті формування цілісної історичної картини України, що є необхідним для роботи в навчальних закладах середньої освіти. Здійснити ретроспективний пошук історичної літератури по подіях Української Національної революції XVII ст. (1648-1676 рр.),
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, обговорення, семінар-диспут, ситуаційні дослідження, моделювання професійної діяльності
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, Інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали

За поточну (практичну) складову оцінювання – 5 балів

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 12.

Вміти оцінювати, класифікувати й інтерпретувати теоретичний матеріал з історії України з сер. XVII-XVIII ст.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Знати основні закономірності та особливості політичного, соціально-економічного, культурного розвитку України нової доби; аналізувати зовнішньополітичні особливості розвитку Української держави в зазначений період. Відповідно до вивченого фактичного матеріалу зазначеного періоду зробити періодизацію відповідного часу в історії України.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, обговорення, ситуаційні дослідження, моделювання професійної діяльності
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, Інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали

За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 12.

Вміти користуватися та інтерпретувати понятійно-термінологічний апарат «Історії України з сер. XVII-XVIII ст.»

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Для оволодіння новим понятійно-термінологічним апаратом студентам пропонується організувати словник по зазначеному періоду курсу «Історії України з сер. XVII-XVIII ст.». Апелювати до власних висновків з дискусійних питань.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, обговорення, диспути, моделювання професійної діяльності, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали

За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 12.

Вміти оцінювати, класифікувати, застосовувати набуті знання, навички та вміння в самостійній практичній, науковій та педагогічній роботі

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчений матеріал з історії України ранньо-модерної доби, формувати й науково обґрунтовувати власну позицію, бути активним учасником тематичних дискусій. Підготувати презентацію «Історичні портрети діячів Української національної революції XVII ст. (1648-1676 рр.)» для міні-лекції
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, обговорення, , ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання – 5 балів	За модульний (теоретичний) контроль знань (ПРН 12), модуль 1 - 20 балів

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 12.

Вміння об'єктивно оцінювати діяльність історичних постатей, визначати їх роль у національній історії сер. XVII-XVIII ст.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Здатність порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль
--	--

виконати)	людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб, соціальних груп. Підготувати презентацію «Роль і значення Б. Хмельницького в Українській національній революції XVII ст. (1648-1676 рр.)» для міні-лекції
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, тренінги, семінар-обговорення, моделювання професійної діяльності.
Засоби навчання	Мультимедіа-, проєкційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали

За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 12.

Вміти залучати систему здобутих наукових історичних знань, умінь і навичок з історії України сер. XVII-XVIII ст. у сферу практичного фахового застосування.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчене, формувати й науково аргументувати власну позицію, брати активну участь у дискусіях, конференціях, наукових семінарах. Зобразити у вигляді структурно-логічних схем і таблиць проблемні питання з історії України сер. XVII-XVIII ст.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, тренінги, моделювання професійної діяльності
Засоби навчання	Мультимедіа-, проєкційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали

За поточну (практичну) складову оцінювання — 5 балів

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 12.

Вміти залучати систему здобутих наукових історичних знань, умінь і навичок з історії України сер. XVII-XVIII ст. у сферу практичного фахового застосування.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Здатність застосовувати знання, уміння і навички з української історії сер. XVII-XVIII ст. для розробки навчально-методичного забезпечення дисципліни в закладах середньої освіти.
--	--

	<p>Здатність використати на практиці здобуті знання із дисципліни з метою проведення громадянсько-патріотичного виховання серед молоді.</p> <p>Скласти перелік (хронологічну таблицю) головних подій ранньо-модерного періоду історії України з сер. XVII-XVIII ст. Розробити сценарій освітньо-виховного заходу відповідної тематики.</p>
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, тренінги, обговорення, рольові ігри, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа-, проєкційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів	

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 12.

Здатність на основі вивчення історії України сер. XVII-XVIII ст. формувати високу історичну й громадянську свідомість, національну гідність та історичну національну пам'ять.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Вміти аналізувати й оцінювати найважливіші досягнення національної історії, науки і культури України сер. XVII – XVIII ст., орієнтуватися в культурному, духовному та громадянському контекстах сучасного українського суспільства; усвідомлювати рівні права та можливості кожного громадянина, розуміти гендерні проблеми; цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність в сучасній Україні.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, обговорення, семінар-диспут, ситуаційні дослідження, моделювання професійної діяльності
Засоби навчання	Мультимедіа-, проєкційна апаратура, Інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали

За поточну (практичну) складову оцінювання – 5 балів

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 12.

Здатність до використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) з метою пошуку, опрацювання, аналізу, перевірки та підтвердження

**інформації з історії України.
сер. XVII-XVIII ст.**

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Вміти впевнено та повноцінно використовувати інформаційно-комунікаційних технології (ІКТ) з метою пошуку, опрацювання, аналізу, перевірки та підтвердження інформації із нової історії України сер. XVII-XVIII ст. Відповідно до вивченого фактичного матеріалу зазначеного періоду зробити портфоліо електронних матеріалів курсу.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, обговорення, ситуаційні дослідження, моделювання професійної діяльності
Засоби навчання	Мультимедіа-, проєкційна апаратура, Інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів	За модульний (теоретичний) контроль знань (ПРН 12), модуль 2 - 20 балів

*для екзаменаційних дисциплін співвідношення поточного (практичного) та модульного (підсумкового) контролів - 60 та 40

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Лекція 1. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.)

Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Література: 1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с. 2. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с. 3. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с. 4. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки). 5. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. С. 77-136. 6. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с. 7. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 447 с. 8. Україна: антологія пам'яток державотворення, X-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с. 9. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с. 10. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.	
Опис теми	Тема 1. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.) 1. Передумови, типологія та періодизація подій української національної революції XVII ст. (1648-1676 рр.).		

2. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б. Хмельницького. Воєнно-політичні події 1648-1653 рр.
3. Українсько-російські відносини та договір 1654 р.: політичні наслідки і перспективи.

Лекція 2. Переяславська рада 1654 року.

Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. – 2	Література: 1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с. 2. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с. 3. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с. 4. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки). 5. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. С. 77-136. 6. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с. 7. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 447 с. 8. Україна: антологія пам'яток державотворення, X-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с. 9. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с. 10. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.
---------------------	---	---

Опис теми

Тема 2. Переяславська рада 1654 року.

1. Переяславська рада 1654 р.: міфи та реальність.
2. Переяславська рада 1654 року: «зрада» чи «перемога»?
3. Переяславська рада 1654 р.: причини, сутність, наслідки.

Лекція 3. Розгортання воєнно-політичних подій в Україні в 1654-1657 рр.

Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Література: 1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с. 2. Архів ранньомодерної Української держави. Т. 3. Джерела з історії Центрально-Східної Європи XVII-XVIII ст. К., 2019. LXVI+446 с. 3. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с. 4. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с. 5. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11-и т., 12 кн. Т. VIII. К.: Наук.думка, 1995. 856 с.; Т. IX, Кн.1. К.; Н. д., 1996, 880 с. 6. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки). 7. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. С. 77-136. 8. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с. 9. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів: Світ, 1990. 408 с. 10. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 447 с.
---------------------	---	---

	<p>11. Україна: антологія пам'яток державотворення, Х-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с.</p> <p>12. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с.</p> <p>13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.</p>
Опис теми	<p>Тема 3. Розгортання воєнно-політичних подій в Україні в 1654-1657 рр.</p> <p>1. Московсько-польська війна та її наслідки для українського народу.</p> <p>2. Боротьба уряду Богдана Хмельницького за возз'єднання західноукраїнських земель (1655-56 рр.).</p> <p>3. Віленське перемир'я 1656 р та загострення відносин із Москвою. Спроба створення антипольської коаліції.</p> <p>4. Історичне значення діяльності гетьмана Б. Хмельницького. Оцінка його особи в історіографії.</p>

Лекція 4. Формування козацької держави Богдана Хмельницького.

Результат и навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	<p style="text-align: center;">Література:</p> <p>1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с.</p> <p>2. Архів ранньомодерної Української держави. Т. 3. Джерела з історії Центрально-Східної Європи XVII-XVIII ст. К., 2019. LXVI+446 с.</p> <p>3. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с.</p> <p>4. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с.</p> <p>5. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11-и т., 12 кн. Т. VIII. К.: Наук.думка, 1995. 856 с.; Т. IX, Кн.1. К.; Н. д., 1996, 880 с.</p> <p>6. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки).</p> <p>7. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. С. 77-136.</p> <p>8. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с.</p> <p>9. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів: Світ, 1990. 408 с.</p> <p>10. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 447 с.</p> <p>11. Україна: антологія пам'яток державотворення, Х-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с.</p> <p>12. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с.</p> <p>13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.</p>
ПРН 12		

Опис теми	<p>Тема 4. Формування козацької держави Богдана Хмельницького.</p> <p>1. Становлення гетьманської держави за Б. Хмельницького: проблеми та історіографія.</p> <p>2. Основи національної державної ідеї.</p> <p>3. Формування державної території, військового та політико-адміністративного устрою, органів державної влади.</p> <p>4. Соціально-економічна політика новоствореної держави.</p> <p>5. Б. Хмельницький – фундатор Української козацької держави. Оцінка його особи в історіографії.</p>
-----------	---

Лекція 5. Українська козацька держава в другій половині XVII ст.

<p>Результати навчання</p> <p>ПРН 12</p>	<p>Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2</p>	<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с. 2. Архів ранньомодерної Української держави. Т. 3. Джерела з історії Центрально-Східної Європи XVII-XVIII ст. К., 2019. LXVI+446 с. 3. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с. 4. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с. 5. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11-и т., 12 кн. Т. VIII. К.: Наук.думка, 1995. 856 с.; Т. IX, Кн.1. К.; Н. д., 1996, 880 с. 6. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки). 7. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. С. 77-136. 8. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с. 9. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів: Світ, 1990. 408 с. 10. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 447 с. 11. Україна: антологія пам'яток державотворення, X-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с. 12. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с. 13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.
<p>Опис теми</p>	<p>Тема 5. Українська козацька держава в другій половині XVII ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гетьманська держава після смерті Б. Хмельницького. Громадянська війна 1658-1660 рр. Гадяцька унія. Українсько-московська війна 1658-1659 рр. Поразка політики І. Виговського її причини. 2. Доба Руїни (1659-1676 рр.): причини і соціально-політичні наслідки. Боротьба козацьких угруповань за владу. 3. Політика Туреччини і Кримського ханства щодо України. Гетьманування П. Дорошенка. 4. Поразка Національної революції та її причини. Роль і місце Національної революції в історії України. 	

Лекція 6. Лівобережна Україна і Слобожанщина в ост. чверті XVII ст.

<p>Результати навчання</p> <p>ПРН 12</p>	<p>Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2</p>	<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с. 2. Архів ранньомодерної Української держави. Т. 3. Джерела з історії Центрально-Східної Європи XVII-XVIII ст. К., 2019. LXVI+446 с. 3. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с. 4. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с. 5. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11-и т., 12 кн. Т. VIII. К.: Наук.думка, 1995. 856 с.; Т. IX, Кн.1. К.; Н. д., 1996, 880 с. 6. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки). 7. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. С. 77-136. 8. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с. 9. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів: Світ, 1990. 408 с. 10. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009.
---	--	--

	447 с. 11. Україна: антологія пам'яток державотворення, Х-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с. 12. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с. 13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.	
--	---	--

Опис теми	Тема 6. Лівобережна Україна і Слобожанщина в ост. чверті XVII ст. 1. Політико-адміністративний і військовий устрій Гетьманщини і Слобожанщини. Впровадження органів царської влади в Україні. Укладення «Вічного миру». 2. Початок правління гетьмана Івана Мазепи. Внутрішня та зовнішня політика. 3. Обмеження автономії Гетьманщини московським самодержавством (на основі статей-договорів 1659-1687 рр.). 4. Господарський розвиток Гетьманщини та Слобожанщини: порівняльний аналіз. 5. Підпорядкування Київської митрополії Московському патріархату.
-----------	--

Лекція 7. Правобережна Україна та західноукраїнські землі в другій половині XVII ст.

Результати навчання	Кількість годин: 2 лекції – 2 практ. - 2	Література: 1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с. 2. Архів ранньомодерної Української держави. Т. 3. Джерела з історії Центрально-Східної Європи XVII-XVIII ст. К., 2019. LXVI+446 с. 3. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с. 4. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с. 5. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11-и т., 12 кн. Т. VIII. К.: Наук.думка, 1995. 856 с.; Т. IX, Кн.1. К.; Н. д., 1996, 880 с. 6. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки). 7. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. С. 77-136. 8. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с. 9. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів: Світ, 1990. 408 с. 10. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 447 с. 11. Україна: антологія пам'яток державотворення, Х-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с. 12. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с. 13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.
---------------------	--	--

Опис теми	Тема 7. Правобережна Україна та західноукраїнські землі в другій половині XVII ст. 1. Політичне становище Правобережжя та західноукраїнських земель після поразки Української національної революції. Гетьманство Ю. Хмельницького. 2. Відродження козацького устрою на Правобережжі. Посилення визвольної боротьби. Паліївщина. 3. Соціально-економічний розвиток Правобережжя та західноукраїнських земель під гнітом іноземних загарбників. 4. Церковне життя та міжконфесійні відносини.
-----------	---

Лекція 8. Політичне становище Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України в першій чверті XVIII ст.

Результат и навчання ПРН 12	Кількість годин: лекції – 2 прак. - 2	<p style="text-align: center;">Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с. 2. Архів ранньомодерної Української держави. Т. 3. Джерела з історії Центрально-Східної Європи XVII-XVIII ст. К., 2019. LXVI+446 с. 3. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с. 4. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с. 5. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11-и т., 12 кн. Т. VIII. К.: Наук.думка, 1995. 856 с.; Т. IX, Кн.1. К.; Н. д., 1996, 880 с. 6. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки). 7. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. С. 77-136. 8. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с. 9. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів: Світ, 1990. 408 с. 10. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 447 с. 11. Україна: антологія пам'яток державотворення, X-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с. 12. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с. 13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.
Опис теми	<p style="text-align: center;">Тема 8. Політичне становище Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України в першій чверті XVIII ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Україна за правління гетьмана Івана Мазепи. Початковий етап Північної війни та участь у ній Гетьманату. 2. Відносини Гетьманату з Росією, Польщею та Швецією в контексті об'єднаної політики гетьмана І. Мазепи. Українсько-шведський союз 1708 року. Полтавська битва 1709 року та її наслідки для України. 3. Місце гетьмана Івана Мазепи в історії України та оцінка його діяльності. 4. Гетьман Пилип Орлик та його «Конституція». Прутська кампанія. Діяльність мазепинців на еміграції. 4. Україна-Гетьманщина після Полтавського погрому та обмеження української автономії за правління гетьманів І. Скоропадського та П. Полуботка. «Решетилівські статті» 1709 р. 5. Інкорпораційні реформи Першої Малоросійської колегії (1722-1725 рр.). 	
Лекція 9. Україна-Гетьманщина в другій чверті XVIII ст.		
Результати навчання ПРН 12	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	<p style="text-align: center;">Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с. 2. Архів ранньомодерної Української держави. Т. 3. Джерела з історії Центрально-Східної Європи XVII-XVIII ст. К., 2019. LXVI+446 с. 3. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с. 4. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с. 5. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11-и т., 12 кн. Т. VIII. К.: Наук.думка, 1995. 856 с.; Т. IX, Кн.1. К.; Н. д., 1996, 880 с. 6. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки). 7. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. С. 77-136.

	<p>8. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с.</p> <p>9. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів: Світ, 1990. 408 с.</p> <p>10. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 447 с.</p> <p>11. Україна: антологія пам'яток державотворення, X-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с.</p> <p>12. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с.</p> <p>13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.</p>
--	--

Опис теми	<p>Тема 9. Україна-Гетьманщина в другій чверті XVIII ст.</p> <p>1. Спроби реформування Гетьманщини Д. Апостолом та друга ліквідація гетьманства. «Рішительніє пункти» 1728 р.</p> <p>2. «Правління Гетьманського уряду» та посилення інкорпораційної політики Російської імперії щодо України (1734-1750 рр.).</p> <p>3. Україна в російсько-турецькій війні 1735-1739 рр.</p> <p>4. Обмеження козацького самоврядування на Слобожанщині.</p>
-----------	--

Лекція 10. Соціально-економічний розвиток України в першій пол. XVIII ст.

Результати навчання	<p>Кількість годин: 2 лекції – 2 ПРН 12 практ. - 2</p>	<p>Література:</p> <p>1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с.</p> <p>2. Архів ранньомодерної Української держави. Т. 3. Джерела з історії Центрально-Східної Європи XVII-XVIII ст. К., 2019. LXVI+446 с.</p> <p>3. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с.</p> <p>4. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с.</p> <p>5. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11-и т., 12 кн. Т. VIII. К.: Наук.думка, 1995. 856 с.; Т. IX, Кн.1. К.; Н. д., 1996, 880 с.</p> <p>6. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки).</p> <p>7. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. С. 77-136.</p> <p>8. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с.</p> <p>9. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів: Світ, 1990. 408 с.</p> <p>10. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 447 с.</p> <p>11. Україна: антологія пам'яток державотворення, X-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с.</p> <p>12. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с.</p> <p>13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.</p>
---------------------	--	---

Опис теми	<p>Тема 10. Соціально-економічний розвиток України в першій пол. XVIII ст.</p> <p>1. Особливості соціально-економічного устрою українських земель (Гетьманщина, Слобожанщина, Правобережжя, західноукраїнські землі).</p> <p>2. Господарський розвиток Гетьманщини та Слобідської України: порівняльний аспект. Зміни в земельній власності і землеволодінні.</p> <p>3. Соціально-економічна ситуація на Правобережжі та західноукраїнських землях.</p> <p>4. Становище народних мас та форми соціального протесту в українських землях.</p>
-----------	---

Лекція 11. Запорозька Січ і Південна Україна в першій половині XVIII ст.

Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Література: 1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с. 2. Архів ранньомодерної Української держави. Т. 3. Джерела з історії Центрально-Східної Європи XVII-XVIII ст. К., 2019. LXVI+446 с. 3. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с. 4. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с. 5. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11-и т., 12 кн. Т. VIII. К.: Наук.думка, 1995. 856 с.; Т. IX, Кн.1. К.; Н. д., 1996, 880 с. 6. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки). 7. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. С. 77-136. 8. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с. 9. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів: Світ, 1990. 408 с. 10. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 447 с. 11. Україна: антологія пам'яток державотворення, X-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с. 12. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с. 13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.
Опис теми	<p>Тема 11. Запорозька Січ і Південна Україна в першій половині XVIII ст.</p> <p>1. Запорізька Січ у подіях Північної війни та її зруйнування. Кам'янська і Олешівська Січі. Військо Запорозьке під кримською протекцією.</p> <p>2. Повернення запорожців і заснування Нової Січі. Адміністративний військовий устрій.</p> <p>3. Господарське життя і соціальні відносини в Новій Січі.</p> <p>4. Втручання російського царизму у внутрішнє життя Запоріжжя. Захоплення запорозьких земель. Спорудження Новосіченського ретраншементу. Заснування на землях Січі Нової Сербії, Слов'яносербії, Новослобідського полку.</p>	

Лекція 12. Політичне становище та адміністративний устрій українських земель у складі Російської імперії в другій пол. XVIII ст.

Результат и навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Література: 1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с. 2. Архів ранньомодерної Української держави. Т. 3. Джерела з історії Центрально-Східної Європи XVII-XVIII ст. К., 2019. LXVI+446 с. 3. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с. 4. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с. 5. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11-и т., 12 кн. Т. VIII. К.: Наук.думка, 1995. 856 с.; Т. IX, Кн.1. К.; Н. д., 1996, 880 с. 6. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки). 7. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.:
----------------------	---	--

		<p>Альтернативи, 1997. С. 77-136.</p> <p>8. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с.</p> <p>9. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів: Світ, 1990. 408 с.</p> <p>10. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 447 с.</p> <p>11. Україна: антологія пам'яток державотворення, X-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с.</p> <p>12. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с.</p> <p>13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.</p>	
Опис теми	<p>Тема 12. Політичне становище та адміністративний устрій українських земель у складі Російської імперії в другій пол. XVIII ст.</p> <p>1. Друга реставрація гетьманства. Державні реформи гетьмана К. Розумовського (1750-1764 рр.) та їх наслідки.</p> <p>2. Українські проекти розширення автономії Гетьманату 1763 р. та реакція на них імперського уряду. Остаточна ліквідація гетьманства.</p> <p>3. Діяльність Другої Малоросійської колегії та асиміляційні реформи П. Румянцева в Лівобережній Україні (1764-1786 рр.).</p> <p>4. Остаточне знищення козацького устрою Слобідської України.</p> <p>5. Шляхетно-старшинська опозиція в імперській політиці Катерини II. Остаточна інкорпорація колишньої Гетьманщини російським самодержавством.</p>		
<p>Лекція 13. Правобережна Україна та західноукраїнські землі в другій пол. XVIII ст.</p>			
Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. -	Література:	
ПРН 12		<p>1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с.</p> <p>2. Архів ранньомодерної Української держави. Т. 3. Джерела з історії Центрально-Східної Європи XVII-XVIII ст. К., 2019. LXVI+446 с.</p> <p>3. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с.</p> <p>4. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с.</p> <p>5. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11-и т., 12 кн. Т. VIII. К.: Наук.думка, 1995. 856 с.; Т. IX, Кн.1. К.; Н. д., 1996, 880 с.</p> <p>6. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки).</p> <p>7. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. С. 77-136.</p> <p>8. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с.</p> <p>9. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів: Світ, 1990. 408 с.</p> <p>10. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 447 с.</p> <p>11. Україна: антологія пам'яток державотворення, X-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с.</p> <p>12. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с.</p> <p>13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.</p>	
Опис теми	<p>Тема 13. Правобережна Україна та західноукраїнські землі в другій пол. XVIII ст.</p>		

1. Політичне становище та адміністративний устрій Правобережжя та західноукраїнських земель (до 1793 р.). Перший поділ Речі Посполитої. Захоплення Австрійською імперією Галичини і Буковини.
2. Другий і третій поділ Речі Посполитої та їх наслідки для України.
3. Господарський розвиток Правобережжя та західноукраїнських земель (Галичина, Закарпаття, Північна Буковина).
4. Соціальні і національно-визвольні рухи на Правобережжі та західноукраїнських землях. Гайдамацьке повстання 1750 року. Коліївщина, «Волинська тривога», опришківський рух. О. Довбуш.

Лекція 14. Соціальні відносини і господарський розвиток українських земель у складі Російської імперії.

Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 ПРН 12 практик. - 2	Література: 1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с. 2. Архів ранньомодерної Української держави. Т. 3. Джерела з історії Центрально-Східної Європи XVII-XVIII ст. К., 2019. LXVI+446 с. 3. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с. 4. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с. 5. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11-и т., 12 кн. Т. VIII. К.: Наук.думка, 1995. 856 с.; Т. IX, Кн.1. К.; Н. д., 1996, 880 с. 6. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки). 7. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. С. 77-136. 8. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с. 9. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів: Світ, 1990. 408 с. 10. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 447 с. 11. Україна: антологія пам'яток державотворення, X-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с. 12. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с. 13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.
---------------------	---	--

Опис теми	<p>Тема 14. Соціальні відносини і господарський розвиток українських земель у складі Російської імперії.</p> <p>1. Розвиток сільського господарства Лівобережжя і Слобожанщини: розширення посівних площ; поглиблення спеціалізації сільськогосподарських районів; збільшення посівних технічних культур; зміни в структурі земельної власності й землеволодінні; зміни в структурі феодалної ренти.</p> <p>2. Правове і політичне становище народних мас (козацтво, міщани, селянство). Юридичне оформлення кріпосного права на Слобожанщині й Гетьманщині.</p> <p>3. Нові явища у промисловому виробництві українських земель та їх порівняльний аналіз. Поширення мануфактурного виробництва та його якісні зміни. Зміни в соціальній структурі населення України. Поширення найманої праці. Розвиток міст.</p> <p>4. Розвиток торгівлі і складання національного ринку в Україні.</p>
-----------	--

Лекція 15. Становище південноукраїнських земель у другій пол. XVIII ст.

Результати навчання	Кількість годин: лекції –	Література: 1. Атлас української державності. Львів: НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с.
---------------------	---------------------------	--

<p>ПРН 12</p>	<p>2 практ. - -</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Архів ранньомодерної Української держави. Т. 3. Джерела з історії Центрально-Східної Європи XVII-XVIII ст. К., 2019. LXVI+446 с. 3. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. К.: Темпора, 2014. 504 с. 4. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с. 5. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11-и т., 12 кн. Т. VIII. К.: Наук.думка, 1995. 856 с.; Т. IX, Кн.1. К.; Н. д., 1996, 880 с. 6. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Гетьманська Україна. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 304 с. (т.8. Україна крізь віки). 7. Історія України. Навчальний посібник під редакцією В. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. С. 77-136. 8. Історія Української держави: Гетьманат ранньо-модерної доби. К.: Арій, 2018. 720 с. 9. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів: Світ, 1990. 408 с. 10. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 447 с. 11. Україна: антологія пам'яток державотворення, X-XX ст.: у 10-и т. // редкол. І. Дзюба та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. Т. 3: Битва за Козацьку державу. 496 с. 12. Українське державотворення. Словник-довідник. Невитребуваний потенціал. К.: Либідь, 1997. 560 с. 13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньо-модерної України. К.: Критика, 2005. Розділи 5, 6.
<p>Опис теми</p>	<p>Тема 15. Становище південноукраїнських земель у другій пол. XVIII ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Північне Причорномор'я й Крим у планах європейських держав. Російсько-турецька війна 1768-1774 рр. і участь у ній українського народу. 2. Остаточне зруйнування Запорізької Січі: передумови та наслідки. Історичне значення Запорізької Січі. 3. Анексія Криму Російською імперією. Друга російсько-турецька війна (1787-1791 рр.) та її наслідки для України. Яський мирний договір. 4. Особливості заселення й господарського розвитку Південної України та адміністративно-територіальний устрій після остаточного знищення Нової Запорізької Січі. 	

*Лектори, д.п.н., професор
 К.п.н., доцент*

*Ю.П. Олексін
 Т.Є.Шевчук*